

КОНКУРЕНТОСПРОМОЖНІСТЬ РЕГІОНУ

¹Донбаська державна машинобудівна академія

Анотація. У статті розглянуто питання щодо необхідності забезпечення конкурентоспроможності регіону. Відокремлено макро-, мезо- та мікрорівні конкурентоспроможності регіону.

Ключові слова: конкурентоспроможність; регіон; конкуренція; конкурентні переваги.

Abstract. The article considers the issue of the need to ensure the competitiveness of the region. The macro-, meso- and micro-levels of the region's competitiveness are separated.

Keywords: competitiveness; region; competition; competitive advantages.

Забезпечення соціально-економічного розвитку регіонів в динамічних умовах структурно-організаційних трансформацій і невизначеності виступає актуальною, складною і багатогранною проблемою, для ефективного вирішення якої необхідно використовувати ефективні засоби економічної оцінки доцільності, результативності й ризиків соціально-економічних перетворень, а також відповідні засоби планування, оцінки, регулювання [1].

Мінливість та висока динамічність середовища викладає певні труднощі щодо прогнозування й прийняття рішень, тому вибір стратегічної мети соціально-економічного розвитку, яка спрямована на забезпечення конкурентоспроможності регіону – це одночасно:

- об'єктивна управлінська необхідність;
- переважні питання у сфері економічної політики держави та регіону.

Кожен регіон в особі своїх суб'єктів господарювання прагне реалізувати власні економічні інтереси, не обмежуючись межами внутрішньорегіонального ринку, що призводить до загострення економічного суперництва за ринки збуту, сфери застосування капіталу, за обмежені ресурси на загальноукраїнському економічному просторі [2].

Конкурентоспроможність регіону є складною дефініцією, яка має значну кількість визначень, що пов'язано з тим, що науковці вирішують конкретні науково-дослідні та прикладні задачі. Також слід враховувати, що це поняття включає різні рівні: макро-, мезо- та мікрорівень.

На макрорівні конкурентоспроможність регіону ґрунтується на міжрегіональних зіставлень як усередині країни, так і з іншими країнами. Розглядається як інтегрована конкурентоспроможність або за її складовими: економічна конкурентоспроможність, соціальна, управлінська та ін.

На мезорівні конкурентоспроможність регіону аналізується за внутрішньорегіональними складовими: територіально-виробничими комплексами, територіально-господарськими комплексами, секторами економіки, галузями та ін.

Дослідження за конкретними типами та сегментами ринків, за окремими товаровиробниками та групами товарів відбувається на мікрорівні. Конкурентоспроможність регіону на даному рівні – це передусім здатність регіональних виробників продавати свої товари, збільшувати чи зберігати частки на внутрішніх та зовнішніх ринках, які б були достатні для розширення та розвитку суб'єктів господарювання, зростання рівня життя у регіоні.

Конкурентоспроможність регіону на всіх рівнях відіграє важливу роль у забезпеченні єдності регіональних інтересів.

Слід розділяти, але розглядати у комплексі такі поняття, як «конкуренція», «конкурентоспроможність» і «конкурентні переваги»:

- конкуренція – дія (суперництво, інші форми конкурентної боротьби);
- конкурентоспроможність – стан, який обумовлюється ефективністю використання ресурсів, рівнем соціально-економічного розвитку в порівнянні зі своїми конкурентами, здатністю випереджати в результаті будь-якої форми конкурентної боротьби та ін.;
- конкурентні переваги – умови, потенціали, можливості, резерви (природно-кліматичні та просторові умови, накопичені ресурси – інфраструктура, промисловість, споживчий ринок та ін.).

Керований процес взаємодії й взаємозв'язку конкуренції з конкурентними перевагами забезпечує досягнення необхідного рівня конкурентоспроможності регіону.

Конкуреноспроможність регіону значною мірою визначається так званими стартовими характеристиками (територія, географічне та кліматичне положення та ін.), і в цьому плані регіони знаходяться в об'єктивно нерівних умовах.

Основою конкуреноспроможності регіону є:

- наявність ресурсної бази;
- наявність портфеля кластерів у регіональній економіці;
- сформований у регіоні бізнес-клімат;
- ефективний стратегічний фокус регіональних органів влади на запобіганні занепаду регіону;
- інвестиційна привабливість;
- інфраструктурна облаштованість.

Регіони конкурують між собою у розрізі наступних напрямів:

- залучення зовнішніх інвестицій та нових ділових партнерів;
- одержання різного виду допомоги;
- формування з урахуванням регіонів різних видів сучасних кластерів;
- збереження колишніх та створення нових підприємств;
- наявність висококваліфікованих кадрів;
- розвиток транспортно-транзитних функцій;
- підтримка стабільного стану регіону;
- створення умов для розвитку бізнесу.

Регіон не може бути конкуреноспроможним в усіх секторах та сферах діяльності, саме тому регіональним органам влади важливо зосереджуватися насамперед у тих галузях та сферах діяльності, де регіон має потенціал для розвитку та конкурентні переваги.

СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

1. Kruk O. M., Korytko T. Y. Modelling an impact of enterprises' investment activity on the level of a region's sustainable development using fuzzy logic apparatus. *Economy of Industry*. 2021. №. 4 (96). С. 41-55.

2. Нестеренко С.С. Методичні аспекти оцінювання конкуреноспроможності регіону і регіональних конкурентних переваг. *Науковий вісник Херсонського державного університету*. 2021. № 41. С. 11-16.

Крук Олена Миколаївна, кандидат економічних наук, доцент, доцент кафедри фінансів, банківської справи та підприємництва, Донбаська державна машинобудівна академія, Краматорськ, e-mail: lk21061496@gmail.com

Kruk Olena M. – Candidate of Economic Sciences, Associate Professor, Associate Professor of the Department of Finance, Banking and Entrepreneurship, Donbas state machine-building academy, Kramatorsk, e-mail: lk21061496@gmail.com